BO 2027 - BINNENLANDS BESTUUR, STEDENBELEID EN AUDIT LOKALE BESTUREN

Klemtonen van de minister

Lokale besturen staan het dichtst bij de burger en kunnen zo lokale noden gericht aanpakken. Ook binnen een context van budgettaire uitdagingen, zetten we daarom in 2027 verder in op algemene financiering t.w.v. 4,7 miljard euro met het Gemeentefonds als belangrijkste financieringsbron. We versterken verder de lokale democratie, bestuurskracht en samenwerking met Vlaanderen en zetten in op de vereenvoudiging van regelgeving. Voor maatschappelijke en veiligheidsproblemen steunen we een geïntegreerde aanpak via de helpdesk veiligheid voor burgemeesters. We stimuleren laagdrempelige en klantvriendelijke dienstverlening van lokale besturen en ontwikkelen hiervoor een lokaal en provinciaal kader. 'Gemeentehuis van de toekomst' ondersteunt verder toegankelijke digitale dienstverlening met focus op digitale veiligheid. Het nieuwe Uitvaartdecreet beschermt de waardigheid van overledenen en de rechten van nabestaanden en pakt ongeoorloofde praktijken aan. Daarnaast moderniseren we het Eredienstendecreet, met aandacht voor de her- of nevenbestemming van eredienstgebouwen. We werken, met respect voor de sociale dialoog, aan een toekomstgericht personeelskader en versterken de gemeenteraad en het statuut van lokale mandatarissen. In 2027 zorgen we voor een ondersteunend kader voor bestuurlijk toezicht en blijven we de deontologie en integriteit versterken. We erkennen het belang van Audit Vlaanderen als onafhankelijke auditdienst.

Doelstellingen

Strategische- en operationele doelstellingen

SMG - BINNENLANDS BESTUUR

SD SD 1: WE VERSTERKEN DE LOKALE DEMOCRATIE

OD 1.1: We evalueren de kiesregelgeving (in brede zin)

Eind 2026 leg ik een conceptnota voor aan de Vlaamse Regering met voorstellen tot bijsturing van de kiesregelgeving en de organieke regels die betrekking hebben op de meerderheidsvorming en op de installatie van de organen.

De voorstellen steunen op drie evaluatierapporten die werden opgeleverd:
- een eerste betreft een evaluatie van de afschaffing van de opkomstplicht. Hierbij werd aan de hand van een survey het stemgedrag en de houding van burgers bij de lokale en provinciale verkiezingen van 13 oktober 2024 geanalyseerd.
- een tweede evaluatierapport behandelt het verloop van de lokale en provinciale verkiezingen van 13 oktober 2024, zowel op juridisch vlak als op vlak van de praktische organisatie en communicatie. Het hele proces werd tegen het licht gehouden zonder voorafnames.
- een derde evaluatierapport neemt de nieuwe organieke regels met betrekking tot de coalitievorming, de aanduiding van de burgemeester en de vervroegde installatie van de raden onder de loep.

Die conceptnota vormt de basis voor een voorontwerp van decreet tot wijziging van de kiesregelgeving, dat ik in 2027 aan de Vlaamse Regering voorleg voor een eerste principiële goedkeuring.

OD 1.2: We zorgen voor een vlotte organisatie van de (digitale) lokale verkiezingen 2030

In 2027 werk ik verder aan de voorbereiding van de lokale en provinciale verkiezingen van 2030.

In dat kader neemt het Vlaamse Gewest deel aan een gezamenlijke interfederale overheidsopdracht voor de vernieuwing van het contract voor de verkiezingssoftware die wordt gebruikt voor het beheer van kandidaturen en stemresultaten. Daarnaast publiceerde ik begin mei 2026 een gezamenlijke interfederale overheidsopdracht voor de vervanging van de stemcomputers, die niet langer inzetbaar zijn voor de komende verkiezingen. Het Vlaams gewest neemt deel aan deze overheidsopdracht, die eind februari 2027 gegund zou moeten zijn. Tegen eind 2027 zou een nieuw prototype en de bijkomende software ontwikkeld moeten zijn. Ik blijf erover waken dat Vlaanderen de regie over het verkiezingsproces behoudt, zodat het goede verloop en de integriteit van de komende verkiezingen gewaarborgd blijven.

ABB staat daarnaast in voor een aantal andere operationele opdrachten die essentieel zijn voor het goede verloop van toekomstige verkiezingen. Zo verzorgt het agentschap de opslag van het resterende stempapier en zet het cloud- en datacenterdiensten in ter ondersteuning van de verkiezingswebsite Vlaanderenkiest.be.

OD 1.3: We versterken de gemeenteraad

Lokale besturen vormen het fundament van het bestuurlijk landschap in Vlaanderen. De uitdagingen en verantwoordelijkheden voor de lokale besturen worden complexer en uitgebreider. Die toenemende complexiteit vereist van lokale mandatarissen een deskundige en strategisch onderbouwde invulling van hun mandaat. Dit vraagt om een versterkte rol van de raad en een herziening van het statuut van de lokale en provinciale mandataris. We verminderen het aantal lokale mandaten. We hebben oog voor het evenwicht tussen het aantal schepenen en het aantal gemeenteraadsleden.

In 2027 wordt het ontwerp van decreet ter versterking van de raad en het statuut van de mandataris verder uitgewerkt. Het ontwerp bevat een pakket aan samenhangende maatregelen die de positie en werking van de raad versterken, het statuut van de mandatarissen moderniseert, de informatiepositie van de raad verbetert en de rol van de raad ten aanzien van verzelfstandigde structuren en samenwerkingsverbanden versterkt. Naast deze decretale maatregelen ben ik gestart met de opmaak van een uitvoeringsbesluit dat een set van maatregelen vaststelt ter versterking van de raad en het statuut van de mandataris.

Bijkomend overleg ik in 2027 met verschillende Vlaamse en federale partners over deze thematiek, zodat er ook duidelijkheid en afstemming komt over de meer complexe, domeinoverschrijdende elementen, onder meer inzake het statuut van mandatarissen

In 2027 pas ik op basis van een wijzigingsdecreet over de vereenvoudiging van de verzelfstandigings- en samenwerkingsvormen de regelgeving hierover aan.

Ik zet daarnaast verder in op opleiding en ondersteuning voor de gemeenteraadsleden. Het gaat concreet om het verder sensibiliseren van de gemeenteraadsleden via generieke informatieverspreiding, individuele adviesverlening, en infosessies onder andere rond deontologie en integriteit.

OD 1.4: We responsabiliseren de besturen door de rol van het administratief toezicht af te bakenen en tegelijk hen te ondersteunen

Met betrekking tot het bestuurlijk toezicht en de ondersteuning naar lokale en provinciale besturen staan er een aantal acties op de agenda.

De eerste actie heeft betrekking op de toegang tot toezichtinstrumenten voor de burger. Het is voor burgers niet altijd duidelijk waarvoor en wanneer ze bij de Vlaamse overheid terecht kunnen met klachten over hun lokaal en/of provinciaal bestuur. Het gevolg is dat burgers soms de melding krijgen dat de instantie die zij hebben aangeschreven niet bevoegd is om de klacht te behandelen. In de eerste plaats onderzoekt mijn administratie de klachten die ingediend worden bij de algemene toezichthouder. We vertrekken daarbij vanuit de opdracht van het administratief toezicht om de overeenstemming met het recht te garanderen. In de gevallen waar de algemeen toezichthouder niet bevoegd is, bijvoorbeeld omdat er een specifiek toezicht geldt, zetten we verder in op een vlotte doorverwijzing ten behoeve van de rechtszoekende. Hiervoor zal een nieuwe omzendbrief over het bestuurlijk toezicht opgemaakt worden die de omzendbrief KB/ABB 2018/4 vervangt en actualiseert. Op die manier kunnen zowel de burgers als de lokale en provinciale besturen geïnformeerd worden over de geldende procedure van het algemeen bestuurlijk toezicht en de wijze waarop de toezichthoudende overheid klachten behandelt.

De nieuwe omzendbrief zal ook toelichting geven over diverse materies die geactualiseerd werden, zoals o.m. het:
- Verwerken van de Wet van 25 mei 2026 'tot wijziging van de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst, gestructureerd op twee niveaus en van diverse andere bepalingen betreffende de politiediensten' en integreren van de vooropgestelde wijzigingen aan het DLB die hieruit voortvloeien;
- Verankering van de nieuwe bepalingen die worden ingevoerd door het wijzigingsdecreet inzake 'deontologie en integriteit'. Daarbij wordt o.m. decretaal bepaald dat de toezichthoudende overheid, na de afhandeling van een klacht waarin een deontologische inbreuk of integriteitsschending door een lokaal of provinciaal mandataris wordt aangehaald, de deontologische commissie formeel kan gelasten om die klacht te onderzoeken.
- Niet-bindend advies van de Vlaamse regering als toezichtsvorm voor welbepaalde beslissingen van lokale besturen en hun samenwerkingsverbanden waar vroeger het goedkeuringstoezicht op van toepassing was. We overlopen waar er nog wel goedkeuringstoezicht op van toepassing is en staan stil bij het toezicht op de beleidsrapporten.

In 2027 zal ik verder het bestaande specifiek bestuurlijk toezicht en de vormen van georganiseerd beroep tegen beslissingen van lokale en provinciale besturen inventariseren. Ik streef naar een duidelijke verhouding met het algemeen administratief toezicht en een meer doordacht gebruik van de verschillende toezichtsvormen binnen de Vlaamse overheid. Samen met de bevoegde collega's binnen de Vlaamse overheid bekijk ik daarom de mogelijkheden om binnen de Vlaamse overheid de klachtenbehandeling over lokale en provinciale beslissingen efficiënter te maken.

Mijn administratie bekijkt ook in dit kader of het digitaal klachtenformulier kan geoptimaliseerd worden zodat klachten, waar de toezichthoudende overheid in het raam van het algemeen bestuurlijk toezicht onbevoegd voor is, in deze fase al naar de juiste instantie kunnen afgeleid worden.

De tweede actie heeft betrekking op de afbouw van vormen van goedkeuringstoezicht. In de vorige bestuursperiode is het goedkeuringstoezicht op de oprichting en statutenwijziging van samenwerkingsverbanden verder afgebouwd. Samenwerkingsverbanden moeten voortaan een advies inwinnen voorafgaand aan hun oprichting of statutenwijziging. Deze lichtere vorm van toezicht responsabiliseert de lokale besturen verder, terwijl het verplicht voorafgaand advies een bijkomende troef kan zijn voor de gemeenteraad om haar controle-opdracht beter te kunnen uitoefenen.

In 2026 heb ik het goedkeuringstoezicht en de adviesplicht aan een beleidsevaluatie onderworpen. Het wijzigingsdecreet over de vereenvoudiging van de regelgeving over de samenwerkings- en verzelfstandigingsvormen dat ik in de eerste helft van 2027 aan de Vlaamse Regering voorleg, bevat een aantal concrete beleidsvoorstellen over het goedkeuringstoezicht en de adviesplicht.

OD 1.5: We versterken de integriteit en de deontologie

Ik blijf inzetten op een sterke integriteitscultuur binnen de lokale en provinciale besturen. Een kwaliteitsvol lokaal bestuur veronderstelt dat politieke mandatarissen hun mandaat op een transparante, onafhankelijke en integere wijze uitoefenen en dat de lokale besturen beschikken over een robuust integriteitskader. Daarbij blijft het uitgangspunt dat de verantwoordelijkheid voor een integer bestuur in de eerste plaats bij de lokale en provinciale besturen zelf ligt. De Vlaamse overheid ondersteunt hen met een duidelijk decretaal kader, gerichte begeleiding en kennisontwikkeling, steeds met respect voor de lokale autonomie.

Deze beleidsambitie werd decretaal verankerd door het decreet van 24 oktober 2025 tot wijziging van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur, wat betreft een remediëringstraject na een forensische audit en het nog goed te keuren decreet tot wijziging van het Provinciedecreet van 9 december 2005 en het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur, wat betreft de versterking van deontologie en integriteit in lokale en provinciale besturen'.

Het decreet over het remediëringstraject voorziet dat na een forensische audit de provinciegouverneur wordt belast met een begeleidingsopdracht die gericht is op het duurzaam versterken van de interne deontologische organisatie en het integriteitsbeleid van het lokaal bestuur. Daarnaast wordt door het decreet over de versterking van deontologie en integriteit in lokale en provinciale besturen het bestaande integriteitsinstrumentarium verfijnd. De deontologische commissie krijgt een duidelijkere en actievere rol met focus op reflectie, preventie en sensibilisering, onder meer door de periodieke evaluatie van de deontologische code, en de behandeling van klachten over mogelijke deontologische inbreuken en integriteitsschendingen. De toezichthoudende overheid kan een klacht voor behandeling doorsturen naar de deontologische commissie. Tot slot wordt 'een ernstige deontologische inbreuk' decretaal opgenomen als tuchtgrond. Dezelfde uitgangspunten worden maximaal doorgetrokken naar de provinciale besturen.

Na de decretale verankering ligt de focus in 2027 op de implementatie van de nieuwe regelgeving. Er zal veel aandacht worden besteed aan de effectieve toepassing van de nieuwe decretale bepalingen in de bestuurspraktijk. Lokale en provinciale besturen krijgen daarbij de nodige tijd, ruimte en ondersteuning om hun deontologische code, de werking van de deontologische commissie en de interne procedures af te stemmen op het vernieuwde regelgevend kader. Op die manier

wordt de nieuwe regelgeving niet louter juridisch ingevoerd, maar ook duurzaam verankerd in de dagelijkse werking van de besturen. ABB zal de lokale en provinciale besturen begeleiden bij de implementatie van de nieuwe regelgeving.

Tijdens de implementatieperiode die volgt op de inwerkingtreding van de nieuwe regelgeving zullen lokale besturen zich de nieuwe regels eigen maken, en toepassen op hun eigen lokale situatie, waarbij ze rekening kunnen houden met de lokale noden en wensen. Wanneer de mandatarissen vertrouwd zijn met de nieuwe decretale en lokale regelgeving zal de regelgeving ook geëvalueerd worden.

Ook de kennisontwikkeling rond deontologie en integriteit wordt verder uitgebouwd. Binnen het Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing is een specifieke onderzoekslijn rond vertrouwen en integriteit opgestart. Deze onderzoekslijn zal de implementatie van het nieuwe integriteitsbeleid wetenschappelijk opvolgen. De resultaten van deze onderzoekslijn zullen de Vlaamse overheid en de lokale en provinciale besturen ondersteunen bij de verdere versterking van een duurzame integriteitscultuur.

OD 1.6: We houden de interpretatie van de omzendbrieven Peeters en Martens aan

Ik blijf de interpretatie van de omzendbrieven Peeters en Martens aanhouden. Bij schendingen van de taalwetgeving onderneem ik onmiddellijk de gepaste acties. Ik blijf mij ook maximaal verzetten tegen pogingen om de Vlaamse interpretatie uit te hollen.

Ik bewaak als minister bevoegd voor het binnenlands bestuur de correcte toepassing van de taalwetgeving in de bestuurshandelingen van de Vlaamse gemeenten. Specifiek in de Vlaamse faciliteitengemeenten zie ik nauw toe op het taalgebruik in de zittingen van de gemeenteraden. Dat gebeurt op verschillende manieren, meer bepaald door de vergaderingen van de gemeenteraad fysiek te volgen, door het volgen van de livestreams of door het nakijken van de audiovisuele opnamen en zittingsverslagen.

SD SD 2: WE VERSTERKEN DE LOKALE BESTUURSKRACHT

OD 2.1: We financieren lokale besturen op een duurzame wijze

Lokale besturen genieten het grootste vertrouwen van de burgers en werken dagelijks aan een betere levenskwaliteit en dienstverlening. Ze worden geconfronteerd met steeds grotere uitdagingen, zoals bevolkingsgroei en diversiteit, vergrijzing of digitalisering, waarvoor extra investeringen nodig zijn. Sterke lokale besturen met een voldoende en duurzame financiering zijn dus essentieel.

Lokale besturen hebben nood aan basisfinanciering om hun dienstverlening en investeringen vorm te geven. Vlaanderen blijft daarom voorzien in een structurele basisfinanciering van de lokale besturen. In de Vlaamse begroting voor 2027 wordt 4,748 miljard euro ingeschreven voor de algemene financiering, met het Vlaams Gemeentefonds als belangrijkste financieringsstroom. Tegelijk[MC1.1] staat ook Vlaanderen voor belangrijke budgettaire uitdagingen en worden is het van belang om deze begroting op koers te houden. Tegen die achtergrond wordt de indexering van de hoofddotatie en de aanvullende dotatie voor de centrumsteden in het Gemeentefonds in 2027 beperkt tot 1%.

Algemene financiering - SJ0-1SMC2GC-WT - Raming 2027 (in Keuro)
- Gemeentefonds (GF) : hoofddotatie : 3.436.217

- GF: aanvullende dotatie centrumsteden : 201.500
- GF: aanvullende dotatie sectorale subsidies : 131.010
- GF: aanvullende dotatie overdracht provinciale instellingen : 24.610
- Regularisatiepremies vroegere contingentgesco's : 332.598
- Dotatie responsabiliseringsbijdragen van de lokale besturen : 379.910
- Dotatie gebaseerd op open ruimte : 168.084
- Compensatieregeling niet-VIA-personeel VIA 6 : 49.200
- Financiële ondersteuning kleine gemeenten met faciliteiten : 1.000
- Algemene financiering lokale besturen lokaal sociale-economiebeleid : 17.300
- Plattelandsfonds : 7.473
=> Totaal : 4.748.902

Ook de dotatie op basis van open ruimte wordt in 2027 geïndexeerd aan 1%. Daarnaast wordt in 2027 de opstap van 35 miljoen euro in 2026 doorgetrokken. Vanaf 2028 komt daar nog eens 17,5 miljoen euro structureel bovenop. Die opstappen worden de daaropvolgende jaren ook mee geïndexeerd.

2.1.2 Oekraïne-subsidie

De Vlaamse overheid ondersteunt de lokale besturen bij de opvang en begeleiding van tijdelijk ontheemden uit Oekraïne. De huidige subsidieregeling loopt voorlopig tot eind juni 2027. Op 30 juli 2026 keurde de Raad van de Europese Unie het Uitvoeringsbesluit 2026/1912 goed, waarmee de tijdelijke bescherming die werd ingevoerd bij Uitvoeringsbesluit 2022/382, wordt verlengd.

De Vlaamse Regering zal nog beslissen of en op welke wijze de Vlaamse ondersteuning aan de lokale besturen na juni 2027 wordt voortgezet.

2.1.3. Grootstedelijke problematieken

Voor de problematiek van de uitdijende effecten van het grootstedelijk gebied Brussel zet ik in 2027 de steun aan Dilbeek, Halle, Ninove en Vilvoorde (subsidie grootstedelijke problematieken van 4,5 miljoen euro) en Denderleeuw, Geraardsbergen en Zottegem (subsidie centrumfunctie mobiliteit van 2,5 miljoen euro) verder. Ook continueer ik de subsidie uitdijende grootstedelijke effecten als bijkomende ondersteuning van Denderleeuw, Dilbeek, Geraardsbergen, Halle, Ninove Vilvoorde, omdat hun beleidsuitdagingen toenemen. Hiervoor blijf ik 5.000.000 euro voorzien.

Vanaf 2027 wordt de middelenstroom (de vroegere middelen van het voormalige federale Grootstedenbeleid) aan vijf steden (Antwerpen, Gent, Mechelen, Oostende en Sint-Niklaas) volledig stopgezet.

De Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) treedt namens de Vlaamse Gemeenschap op in Brussel als bevoegde instantie op het vlak van gemeenschapsmateries. In 2027 ondersteun ik de VGC in haar aanpak van grootstedelijke uitdagingen met de subsidie voor grootstedelijke uitdagingen (de vroegere Stedenfondsmiddelen) voor een bedrag van 18.462.085 euro.

OD 2.2: We ondersteunen lokale besturen door de verkokering stevig aan te pakken en de principes en filosofie van de planlasten te herwaarderen

2.2.1. Ondersteuningsaanbod verfijnen voor lokale besturen

Ik zet in 2027 verder in op de ondersteunende rol van ABB als kennisadministratie en partner van de lokale besturen. Ik werk verder aan het uitbreiden aan beleidsondersteunende monitoren. Zo wordt de nieuwe Gemeente-Stadsmonitor verder voorbereid en gelanceerd in januari 2027. Deze zal goed zijn voor meer dan 400 cijfers voor elk lokaal bestuur waarvan 125 tevredenheidscijfers. Deze worden op een vernieuwde website ontsloten met nieuwe functionaliteiten zoals rapporten op maat, vergelijkingen naar keuze en inzicht in sterktes en aandachtspunten voor elke gemeente.

Lokale besturen worden vandaag geconfronteerd met een breed en versnipperd Vlaams ondersteuningslandschap. Daarom werk ik in 2027 aan een meer geïntegreerde ondersteuning van lokale besturen. Ik analyseer bestaande subsidiestromen en ondersteuningsinstrumenten en werk samen met de betrokken beleidsdomeinen aan een betere afstemming van procedures en informatie-uitwisseling. Daarbij zet ik in op vereenvoudiging, transparantie en aansluiting bij de BBC volgens de principes van het planlastendecreet.

2.2.2. Sectorale en gebiedsgerichte samenwerking

Verschillende sectorale beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid geven lokale besturen een regierol. Deze lokale regierol erkent de autonomie van de lokale besturen, maar legt tegelijk bepaalde verwachtingen van het Vlaamse beleid vast. Het is van belang een goed evenwicht te vinden tussen beide invalshoeken en de lokale besturen de nodige ondersteuning en/of middelen te bieden om deze rol op te nemen.

Bij het stroomlijnen van deze lokale regierol dragen alle beleidsdomeinen het principe van lokale autonomie hoog in het vaandel en respecteren ze het Belfortmodel. De provinciegouverneurs fungeren als aanspreekpunt voor klachten van lokale besturen over de verkokerde Vlaamse overheid.

2.2.3. Ondersteuning van lokaal energie- en klimaatbeleid afwerken

In 2027 rond ik de uitfasering van het Lokaal Energie- en Klimaatpact (LEKP) af. Lokale besturen rapporteren in 2027 een laatste keer over de uitvoering en de financiële aanwending van deze middelen, die uiterlijk 1 mei 2027 aan de gemeenteraad moet worden voorgelegd. Daarna zijn de lopende financiële engagementen in het kader van het LEKP afgewerkt.

Om de doelstellingen uit het VEKP te realiseren is er nood aan een goede samenwerking tussen het lokale niveau en Vlaanderen. Daarom vorm ik het LEKP om tot een structureel dialoogplatform dat alle klimaatgerelateerde Vlaamse beleid richting lokale besturen helder kanaliseert, knelpunten wegwerkt en zorgt voor eenduidige, resultaatgerichte steunmaatregelen zonder administratieve ballast. Om tot een gecoördineerde aanpak te komen zal ik in overleg treden met de ministers bevoegd voor Omgeving, Mobiliteit en Klimaat en Energie en de lokale besturen.

Tegelijk start ik in 2027 een maatregel van het Sociaal Klimaatfonds. Die zet in op technische en organisatorische ondersteuning zodat lokale besturen kwetsbare huishoudens beter kunnen begeleiden in de strijd tegen energiearmoede en de gevolgen van ETS2 helpen opvangen.

2.2.4. Ondersteuning lokale besturen in kader van veiligheid

Lokale besturen worden geconfronteerd met complexe veiligheids- en leefbaarheidsuitdagingen. De toepassing van bestuurlijke en openbare orde-instrumenten vereist een goede kennis van het beschikbare instrumentarium en de juridische mogelijkheden. Daarom bied ik lokale besturen een juridisch-administratief ondersteuningsaanbod aan binnen een ecosysteem van veiligheidspartners, zodat zij met hun vragen steeds terechtkunnen bij mijn administratie of een van de partners.

In 2027 zet ik verder in op de ontsluiting van instrumenten inzake bestuurlijke handhaving, openbare orde en overlast. Zo ontwikkel ik een instrumentenkoffer, met modeldocumenten en praktische handvaten voor de aanpak van overlastfenomenen.

Tegelijk versterk ik de maatschappelijke weerbaarheid in Vlaanderen via de gemeentelijke vrijwilligerskorpsen. Inmiddels sloten 109 lokale besturen een samenwerkingsovereenkomst met Rode Kruis Vlaanderen voor de oprichting van een vrijwilligerskorps. Voor de verdere ondersteuning hiervan voorzie ik in 2027 een subsidie van 964.605 euro. Samen met Rode Kruis Vlaanderen en andere partners ontwikkelt mijn administratie praktische inzetfiches die lokale besturen ondersteunen bij de inzet van de korpsen tijdens crisissen en maatschappelijke uitdagingen, zoals hittegolven.

OD 2.3: We maken werk van een versnelde digitalisering van de overheidsdienstverlening

2.3.1. Beleidsinstrumenten ter ondersteuning van lokale besturen bij hun digitaliseringstrajecten

Binnen het programma Gemeentehuis van de Toekomst gebruikt ABB het VLOCA Canvas als praktisch instrument om samen met lokale besturen en hun partners digitale noden, keuzes en oplossingsrichtingen scherp te stellen. Het brengt betrokken actoren, relevante bouwstenen en randvoorwaarden voor realisatie samen in één gedeelde structuur. De inzichten uit de canvassen voeden de lokale referentiearchitectuur, die oplossingen uit (boven)lokale trajecten samenbrengt, hun onderlinge samenhang zichtbaar maakt, en hergebruik, standaardisatie en schaalbaarheid ondersteunt.

De versterking van digitale veiligheid is een absolute prioriteit in 2027. ABB ondersteunt lokale besturen via het Vlaams Centrum Digitale Veiligheid en zorgt voor voldoende afstemming met hun specifieke ondersteuningsnoden.

2.3.2. Initiatieven voor kennisdeling, capaciteitsopbouw en opschaling bij de lokale besturen

Hoewel laagdrempelige en fysieke dienstverlening cruciaal blijven in lokale besturen, bevinden de lokale besturen zich evenzeer in een digitale transformatie, gedreven door de nood aan een inclusieve en veilige dienstverlening. Binnen deze context vormt het Gemeentehuis van de Toekomst ook in 2027 een strategisch kader voor het versneld digitaliseren van de lokale dienstverlening. Dit programma is gericht op interbestuurlijke samenwerking, zodat digitale oplossingen schaalbaar en herbruikbaar zijn, met bijzondere aandacht voor inclusie en het behoud van fysieke dienstverlening.

Binnen de werking van Gemeentehuis van de Toekomst zijn twee prioritaire trajecten gedefinieerd:
- Digitale Veiligheid (NIS2): De versterking van digitale veiligheid is een absolute prioriteit. Lokale besturen worden ondersteund door het Vlaams Centrum Digitale Veiligheid en er wordt gezorgd voor voldoende afstemming met hun specifieke ondersteuningsnoden. De implementatie van de NIS2-richtlijn vereist een structurele aanpak van crisisweerbaarheid en cybersecurity, waarbij kennisdeling en capaciteitsopbouw centraal staan.
- BBC (Beleids- en Beheerscyclus): Het werkspoor rond BBC focust op het verhogen van de toegankelijkheid en transparantie van beleidsinformatie en lokale financiën. Door het gebruik van digitale tools en databanken worden gemeenteraadsleden en andere stakeholders beter ondersteund in hun beleidsopvolging en besluitvorming.

Het aanbieden van persoonlijke en fysieke dienstverlening zijn voor mij zeer belangrijk, daarom start ik met verschillende stakeholders, zoals VVSG en VVP, een traject voor een lokaal en provinciaal dienstverleningskader. Geïnspireerd door het Vlaams dienstverleningscharter maken we een lokaal en provinciaal dienstverleningscharter waarbij besturen zich vrijwillig kunnen engageren voor een verankering van kwaliteitsvolle, toegankelijke en toekomstgerichte dienstverlening (bv. via een charter, verklaring of kwaliteitslabel), waarbij fysieke dienstverlening een cruciale plaats krijgt. Hierbij bouwen we voort op bestaande goede praktijken en respecteren we de lokale autonomie.

2.3.3. Ecosysteem voor digitale vereenvoudiging

In 2027 bouw ik aan digitale oplossingen die focussen op efficiëntiewinsten voor lokale besturen. Ik zet - binnen de budgettaire mogelijkheden - in op het versterken van wat vandaag bestaat met een focus op interoperabiliteit.

Concreet werk ik aan de volgende trajecten:
- een centraal register voor samenwerkingsverbanden. Hiermee beoog ik een inzichtelijke en actuele bron met contact- en organisatiegegevens van organisaties met een lokale, bovenlokale of interbestuurlijke werking. Bij de verdere uitbouw ligt de focus op vereenvoudiging en hergebruik van bestaande data zodat de administratieve last voor lokale besturen en organisaties beperkt wordt.
- de verdere uitbouw van het Loket Lokale Besturen binnen de Vlaamse hoofdlokettenstrategie. Binnen dit traject is een duidelijke focus om lokale besturen een duidelijk overzicht te geven van de subsidiëringsstromen richting lokale besturen. Hierbij wil ik ook mogelijk maken dat het Loket aangeboden wordt als primair kanaal om subsidieaanvragen in te dienen.
- de online tool 'Open Proces Huis' dat lokale besturen een oplossing biedt om procesinformatie en procesdiagrammen te delen met elkaar. Om lokale besturen verder te helpen met organisatiebeheersing, continuïteitsplanning en NIS2-implementatie blijf ik in 2027 focussen op het inzichtelijk maken van kritieke processen.

Mijn administratie versterkt ten slotte het digitaal portfolio dat via verschillende producten inzet op het verzamelen en hergebruiken van procesinformatie (Open Proceshuis), besluitinformatie (LBLOD, Lokaal Beslist, Gelinkt Notuleren), productinformatie (Lokale Product- en Dienstencatalogus) en Organisatiegegevens (Organisatieportaal, Mandatenbeheer, Leidinggevendenbeheer).
OD 2.4: We maken werk van een gestroomlijnde en transparante samenwerking tussen bestuursniveaus en lokale besturen onderling

2.4.1. We houden alle tussenliggende structuren tegen het licht en via de referentieregio's bouwen we het aantal gemeentelijke tussenstructuren af

Ik werk in 2027 verder aan een transparant en performant bestuurlijk netwerk van overheden en afgeleide structuren. Uit een onderzoek naar de tussenliggende structuren, dat de universiteiten van Antwerpen, Hasselt en Leuven in opdracht van ABB uitvoerden, blijkt dat intergemeentelijke en bovenlokale samenwerking vaak publieke waarde creëert. Ze ontzorgt lokale besturen, bundelt expertise en maakt schaalvoordelen mogelijk. De opgave bestaat er daarom niet in samenwerking af te bouwen, maar om ze transparanter, eenvoudiger en democratischer te organiseren.

Ik vertaal de onderzoeksresultaten in beleidsopties voor een coherenter bestuurlijk netwerk. De evaluatie duidt erop dat overmatig kwantitatieve focus op de intermediaire ruimte moet vervangen worden door een visie waar kwaliteit en dienstverlening centraal staat. Daarbij vertrek ik van het principe dat de governance de maatschappelijke opgave moet volgen. Zo wil ik de bestuurlijke ruis verminderen en meer samenhang brengen in het brede netwerk van samenwerkingsverbanden en bovenlokale structuren. Via de referentieregio's bouwen we het aantal gemeentelijke tussenstructuren af.

Ik versterk ook de democratische verankering van gemeentelijke tussenstructuren. Lokale raden moeten tijdig, begrijpelijk en bruikbaar zicht krijgen op doelstellingen, beslissingen, financiële impact en risico's. Daarom werk ik aan duidelijkere rapportering, heldere verantwoordelijkheden voor vertegenwoordigers en een betere ondersteuning van de raad in zijn controlerende rol.

Tot slot stem ik dit traject af op de vereenvoudiging van de verzelfstandigings- en samenwerkingsvormen en op de verdere voorbereiding van de integratie van gemeente en OCMW. Zo evolueren we naar een eenvoudiger en transparanter bestuurlijk netwerk dat lokale besturen ondersteunt in hun dienstverlening aan de burger.

2.4.2. Vereenvoudiging van de verzelfstandigings- en samenwerkingsvormen en versterking van de democratische controle erop

In de eerste helft van 2027 leg ik een wijzigingsdecreet voor aan de Vlaamse Regering voor de vereenvoudiging van de regelgeving over de verzelfstandigings- en samenwerkingsvormen in het Decreet Lokaal Bestuur (DLB). Dit decreet steunt op een onderzoek naar de vereenvoudiging van deze regelgeving, dat voortbouwt op een interne beleidsevaluatie die betrekking had op de gemeentelijke tussenstructuren, en op een beleidsevaluatie van het goedkeuringstoezicht en de adviesplicht bij de oprichting en statutenwijziging van de samenwerkingsvormen in het DLB, die ook werden voltooid.

2.4.3. Integratie gemeente – OCMW

Sinds 2026 is er een parlementair initiatief in de Kamer lopende. Het voorstel van wet wil in het Nederlandse taalgebied de juridische integratie van het OCMW in de gemeente mogelijk maken. Het wetsvoorstel, dat voorziet in een wijziging van de

OCMW-wet van 8 juli 1976, werd voor advies voorgelegd aan de afdeling wetgeving van de Raad van State.

OD 2.5: We blijven lokale besturen ondersteunen om te werken aan schaalvergroting via vrijwillige fusies

Met de conceptnota 'Vrijwillige fusies van gemeenten' geeft de Vlaamse Regering uitvoering aan haar beleidsintentie om gemeenten die zelf vaststellen dat hun bestuurskracht ontoereikend is om hun taken op een duurzame en kwaliteitsvolle manier uit te voeren, optimaal te ondersteunen bij de realisatie van een vrijwillige fusie.

Op 19 juni 2026 keurde de Vlaamse Regering het regelgevend kader goed voor de schuldovername bij vrijwillige fusies van gemeenten die ingaan op 1 januari 2031, samen met de bijhorende omzendbrief. Daarnaast wordt in het najaar van 2026 het wijzigingsdecreet inzake vrijwillige gemeentefusies ingediend in het Vlaams Parlement.

Deze maatregelen vormen de basis van het stimulerend fusiebeleid dat ik vanaf 2027 verder wil vormgeven. ABB zal opnieuw de coördinatie van de fusieoperatie op zich nemen. Onder meer is ABB verantwoordelijk voor de aansturing en opvolging van de Vlaamse en federale impactanalyses. Daarnaast worden de fusiefiches geoptimaliseerd en uitgebreid met relevante indicatoren. Die indicatoren moeten accurate vergelijkingen tussen gemeenten mogelijk maken, zodat potentiële overeenkomsten en mogelijke hinderpalen tijdig kunnen worden geïdentificeerd. Lokale besturen kunnen daarmee gericht aan de slag. Verder is een leidraad fusies beschikbaar waarin de kansen en aandachtspunten van een fusie worden toegelicht. De leidraad fusies zal in 2027 verder worden verfijnd en aangevuld met modellen en goede praktijkvoorbeelden. In de ondersteuning van vrijwillige fusies zal bovendien sterker worden ingezet op kennisdeling en intervisie.

OD 2.6: HR en sociale relaties

2.6.1. Sociale relaties

Ik blijf aandachtig het sociaal overleg voeren. Binnen Comité C1 wordt de samenwerkingsovereenkomst van 15 maart 2025 verder uitgevoerd, met bijzondere aandacht voor een constructieve en kwaliteitsvolle sociale dialoog. Het sociaal overleg op het niveau van Comité C1 blijft essentieel om het personeelsbeleid van lokale en provinciale besturen gedragen vorm te geven.

De komende periode staat mee in het teken van de juridische verankering van wijzigingen aan het rechtspositiebesluit van 20 januari 2023. In uitvoering van het sectoraal akkoord 2026-2031 worden gegarandeerde minimumsalarissen per niveau vastgelegd.

Daarnaast wordt een nieuwe ontslagregeling voor statutaire personeelsleden uitgewerkt na de vernietiging van het ontslagdecreet door het Grondwettelijk Hof. Het kader moet rechtszekerheid bieden aan werkgevers en personeelsleden. Ook het betrokken uitvoeringsbesluit wordt bijgesteld, met sociaal overleg binnen Comité C1 als belangrijk uitgangspunt. Ook ten gevolge van de federale beslissing tot de afschaffing van het medisch pensioen wordt er een regelgeving geformuleerd die hieraan tegemoet moet komen. Ook hierover ga ik in overleg.

Verder worden de actiepunten rond agressie uitgevoerd. De technische werkgroep "Agressie" verschuift de focus van handleiding en aanbevelingen naar operationalisering: sensibilisering, ondersteunende instrumenten en monitoring voor de preventie en aanpak van agressie op de werkvloer.
Ook goede praktijken worden verzameld en gedeeld. Zo kunnen besturen van elkaar leren en succesvolle initiatieven breder toepassen, met als doel een veilige en respectvolle werkomgeving voor alle medewerkers.

2.6.2. Ondersteuning van lokaal personeelsbeleid

Sinds het rechtspositiebesluit van 20 januari 2023 ondersteunt ABB lokale en provinciale besturen bij de uitbouw van een modern personeelsbeleid. Het digitale platform "vlaanderen.be/rechtspositieregeling" blijft ook in 2027 actuele informatie aanbieden.

In 2027 blijf ik lokale besturen ondersteunen bij de gevolgen van de federale beperking van de werkloosheidsuitkering in de tijd. Dit doe ik door gericht en relevante informatie te bundelen op een webpagina voor lokale besturen. De webpagina bevat onder meer actuele informatie van de RVA, de POD Maatschappelijke Integratie en VDAB over de verschillende uitstroomgolven en mogelijkheden tot samenwerking. Deze pagina houdt ABB actueel met praktische aandachtspunten rond personeelsinzet, aanwerving, de taken van maatschappelijk werkers, vorming, welzijn en bovenlokale samenwerking.

In 2027 volgt ABB de impact op OCMW's verder op door hierover af te stemmen met Vlaamse en federale partners en vertegenwoordigers van lokale besturen. Relevante cijfers, uitvoeringsvragen en knelpunten worden opgevolgd en waar nodig verwerkt in het ondersteuningsaanbod. De communicatielijn blijft kort, zodat besturen en sociale partners tijdig helderheid en rechtszekerheid krijgen.

OD 2.7: We versterken de leefbaarheid van het platteland: We laten het Vlaamse platteland en zijn gemeenschappen bloeien door een geïntegreerd plattelandsbeleid uit te bouwen

Na de goedkeuring van het plattelandspact werken we in 2027 aan de concrete uitvoering van de strategische werven die hierin geformuleerd zijn. In 2027 verduidelijken we hoe Vlaamse entiteiten, provincies, het middenveld, lokale besturen en plattelandsgemeenschappen een bijdrage kunnen leveren aan de realisatie van het plattelandspact.

Vanuit mijn bevoegdheid werk ik o.a. aan de uitvoering van de plattelandstoets, het kenniscentrum platteland en de voorbereiding van het nieuwe LEADER programma in het nationale en regionale partnership plan. Voor meer informatie hierover verwijs ik naar de BBTO2027 platteland.

SD SD 3: WE BOUWEN VERDER AAN DE MODERNISERING VAN DE RELATIE TUSSEN RELIGIE EN STAAT EN DE REGELGEVING ROND BEGRAAFPLAATSEN EN LIJKBEZORGING

OD 3.1: We zetten de dialoog via de Vlaams Interlevensbeschouwelijke Dialoog (VILD) voort

Een duurzame relatie tussen religie en staat is een belangrijke pijler van een diverse samenleving. Daarom zet ik in 2027 verder in op een hedendaagse invulling van

deze relatie, met respect voor de levensbeschouwelijke vrijheid en autonomie gewaarborgd door de Grondwet. De Vlaamse Interlevensbeschouwelijke Dialoog (VILD) blijft daarbij een cruciale partner om ontmoeting, wederzijds begrip en beleidsdialoog tussen levensbeschouwingen en overheid te versterken.

Ik startte binnen de VILD reeds de gesprekken met de levensbeschouwingen over een engagementsverklaring over het belang en het gebruik van het Nederlands. Ik bekijk verder met hen hoe we de engagementsverklaring vorm kunnen geven, met respect voor de grondwettelijk gewaarborgde organisatorische autonomie van levensbeschouwingen.

OD 3.2: We informeren en houden toezicht op lokale geloofsgemeenschappen

De Informatie- en Screeningsdienst (ISD) van ABB controleert ook in 2027 of lokale geloofsgemeenschappen voldoen aan de erkenningscriteria, zowel tijdens de erkenningsprocedure als nadien. Daarnaast informeert en adviseert de ISD erkenningszoekende lokale geloofsgemeenschappen tijdens de vierjarige erkenningsprocedure met het oog op het voldoen aan de erkenningscriteria.

De ISD ziet er in 2027 op toe dat de erkende eredienstbesturen blijvend voldoen aan hun verplichtingen. Er is daarbij in het bijzonder aandacht voor de inwerkingtreding van de verplichting voor het bestuur van de eredienst om te beschikken over een duurzaam gebruiksrecht voor het gebouw bestemd voor de uitoefening van de eredienst (artikel 16, 4° Erkenningsdecreet Lokale Geloofsgemeenschappen). Ik treed, conform het decretaal gedifferentieerd en getrapt sanctiekader, op passende en kordate wijze op wanneer door de ISD wordt vastgesteld dat een eredienstbestuur niet langer aan de decretale verplichtingen voldoet.

De ISD zal in 2027 actief haar ondersteuningsopdracht opnemen ten aanzien van lokale geloofsgemeenschappen in het licht van de naleving van de verplichtingen opgenomen in het Erkenningsdecreet en het Eredienstendecreet. Ook zal de ISD de lokale besturen en provincies informeren over relevante aspecten die betrekking hebben op de besturen van de eredienst en de erkenningszoekende lokale geloofsgemeenschappen die op hun grondgebied zijn gelegen. De ISD gaat samenwerkingsverbanden aan met relevante partners die beschikken over specifieke expertise die nodig is voor de uitvoering van haar opdrachten.

OD 3.3: We moderniseren het Eredienstendecreet en evalueren het Erkenningsdecreet

Op basis van de resultaten van de evaluatiestudie van het Eredienstendecreet van 7 mei 2004 die door de Universiteit Antwerpen werd opgeleverd op 12 april 2024, wordt het Eredienstendecreet geactualiseerd in het licht van moderne, efficiënte en werkbare eredienstbesturen met een transparante structuur. Hierbij wordt bekeken welke aspecten op het vlak van de werking en organisatie van de eredienstenbesturen kunnen worden hervormd. We wijzigen de regelgeving rond de eredienstgebouwen zodat de reserves van de besturen van de eredienst aangesproken kunnen worden voor de instandhouding van de eredienstgebouwen. Onder meer wordt onderzocht op welke wijze de reserves van de besturen van de eredienst kunnen worden geactiveerd met het oog op het realiseren van hogere jaarlijkse rendementen. Daarbij wordt rekening gehouden met het onderscheid tussen eredienstgebouwen die eigendom zijn van de gemeenten en eredienstgebouwen die eigendom zijn van de besturen van de eredienst.

In 2027 wordt de toepassing en de doeltreffendheid van het Erkenningsdecreet Lokale Geloofsgemeenschappen van 22 oktober 2021 geëvalueerd. Op basis van de resultaten van deze evaluatie wordt nagegaan welke aanpassingen ter versterking van het Erkenningsdecreet vereist zijn. Het geactualiseerd decretaal erediensten- en erkenningskader moet zorgen voor een betere samenwerking tussen de Vlaamse overheid, de erkende erediensten en de lokale besturen. In 2027 zal ik hierover verder in overleg gaan met de stakeholders (representatieve organen, provincies en gemeenten).

OD 3.4: We blijven inzetten op her- en nevenbestemming van Eredienstgebouwen

Het beleid rond de her- en nevenbestemming van parochiekerken die niet langer uitsluitend voor erediensten nodig zijn, bestond al in vorige bestuursperiodes. Tijdens deze legislatuur zorg ik voor een meer structurele onderbouwing van dit beleid. Sinds eind 2022 is het Platform Toekomst Parochiekerken actief, dat wordt aangestuurd door diverse belanghebbenden (de Vlaamse bouwmeester, afgevaardigden van de bisschoppenconferentie, de VVSG, de VVP en diverse geledingen van de Vlaamse overheid) die actief de lokale besturen en de eredienstbesturen begeleidt en ondersteunt bij hun projecten van her- of nevenbestemming van parochiekerken. De subsidiëring van het Platform loopt tot einde 2027.

Het Platform begeleidde en ondersteunde de lokale besturen en de eredienstbesturen bij de opmaak van hun kerkenbeleidsplannen voor de huidige bestuursperiode. Het Platform maakte en publiceerde in het voorjaar van 2026 een uitgebreide analyse van de inhoud van deze kerkenbeleidsplannen. Eveneens werkt het Platform instrumenten uit die kunnen helpen bij de realisatie van hun individuele projecten. Het gaat over schema's van een ideaal procesverloop die de lokale besturen en de eredienstbesturen in staat stelt een project globaal te overschouwen, een bouwkostentool die toelaat de kostprijzen van veel voorkomende ingrepen realistisch in te schatten, typebestekken voor de aanstelling van projectregisseurs, een praktische inventarisatie van alle mogelijke partners die ondersteuning kunnen bieden in bepaalde deelfacetten, sjablonen van gebruikersovereenkomsten wanneer andere partners een kerk tijdelijk willen gebruiken.

Net als in 2026 zal het Platform ook in 2027 werken aan het optimaliseren van de ondersteunende instrumenten én aan het effectief begeleiden van individuele lokale besturen en eredienstbesturen bij hun projecten.

De samenwerkingsovereenkomst met VVSG rond het Platform loopt eind 2027 af en in het licht hiervan wordt in de loop van 2027 de werking van het Platform geëvalueerd.

OD 3.5: We zetten verder in op de modernisering van de regelgeving rond begraafplaatsen en lijkbezorging

In het najaar van 2026 zal ik een voorontwerp van decreet betreffende een waardig uitvaartbeleid voor een eerste principiële goedkeuring voorleggen aan de Vlaamse Regering. Na het inwinnen van de vereiste adviezen, onder meer van de Vlaamse Toezichtcommissie, de VVSG en de Raad van State, streef ik naar een definitieve goedkeuring van het voorontwerp door de Vlaamse Regering in 2027. Vervolgens

kan het ontwerp van decreet worden behandeld in de Commissie Binnenlands Bestuur en ter stemming worden voorgelegd aan het Vlaams Parlement.

Dit decreet heeft in het bijzonder oog voor het waardig en zorgzaam omgaan met overledenen en hun nabestaanden, het waarborgen van de rechten, transparantie, de keuzevrijheid en de rechtsbescherming van nabestaanden. Als sluitstuk wordt voorzien in een duidelijk handhavingskader, zodat doeltreffend kan worden opgetreden tegen overtredingen en inbreuken en deze kunnen worden geremedieerd.

Tot slot volg ik in 2027 het pilootproject rond aquamatie verder op. Dat project werd in het najaar van 2025 opgestart door IGS Pontes, onder wetenschappelijke begeleiding van KU Leuven en de Universiteit Antwerpen, respectievelijk voor de medische en milieutechnische aspecten van resomatie. De resultaten van die proefopstelling moeten toelaten om de gezondheidskundige, milieutechnische, juridische en praktische randvoorwaarden van deze lijkbezorgingsvorm zorgvuldig te beoordelen. Ik zal in 2027 de wetenschappelijke eindevaluatie van het pilootproject door KU Leuven, Universiteit Antwerpen, VITO, VMM, Aquafin en het FANC grondig analyseren. Op basis daarvan zal worden beoordeeld of, en onder welke voorwaarden, een regelgevend traject over aquamatie kan opgestart worden.

SMH - STEDENBELEID

SD SD 4: WE VERSTERKEN DE LEEFBAARHEID VAN STEDEN

OD 4.1: Met het Vlaams stedenbeleid versterken we de labo-functie van steden en pakken we grootstedelijke uitdagingen aan

4.1.1 Inzet van stadsvernieuwing om vernieuwende, kwaliteitsvolle en sociaal-rechtvaardige oplossingen te realiseren in de schaarse stedelijke ruimte en dit met oog voor de relatie tussen steden en de omliggende gemeenten

Ik blijf de lopende stadsvernieuwingsprojecten goed opvolgen en de voortgang, resultaten en leerervaringen delen met alle lokale besturen en andere stakeholders.

Relevante en vernieuwende concepten uit stadsvernieuwingsprojecten en wijkverbeteringscontracten wil ik in 2027 verder verkennen en delen zodat lokale besturen beter het hoofd kunnen bieden aan complexe maatschappelijke uitdagingen. Daartoe zet ik de stedelijke labofunctie in ten gunste van alle steden en gemeenten.

4.1.2. Kennis en expertise versterken en een Vlaams stedelijk beleid stimuleren

Ik ontwikkel een lerend netwerk rond veiligheid en aandachtswijken, met als doel de kennisuitwisseling, samenwerking en verdere professionalisering van de deelnemende projecten te ondersteunen. Daarnaast onderzoek ik hoe de beleidslijnen rond de versterking van de ketenaanpak overlast kunnen worden ingebed in een bredere capaciteitsversterkende aanpak voor aandachtswijken, met bijzondere aandacht voor het bevorderen van het samenleven en de sociale cohesie.

Voortbouwend op een consultatie in 2026 door het Kenniscentrum Vlaamse Steden van de 13 centrumsteden en VGC om maatschappelijke trends, beleidsontwikkelingen, bestuurlijke noden en prioritaire stedelijke uitdagingen te detecteren, werkt het Kenniscentrum Vlaamse Steden in 2027 aan een prioritering

van acties op basis van maatschappelijke urgentie, relevantie voor meerdere steden, impact op stedelijk beleid, innovatief karakter, potentieel voor structurele verandering, en aansluiting bij Vlaamse beleidsprioriteiten. Dit leidt in 2027 tot een nieuw strategisch meerjarenprogramma voor het Kenniscentrum Vlaamse Steden. In 2027 voorzie ik 168.000 euro voor de werking van het KCVS.

Ik zet het provinciale stedenoverleg in 2027 verder als goede aanpak om kennis uit te wisselen, goede praktijken te delen en samen na te denken over beleidsuitdagingen en -oplossingen.

4.1.3. Inzetten op versterkende linken tussen het Europese stedelijke programma en het Vlaams stedelijk beleid

De opvolging van de Europese Urban Agenda en de deelname aan stedelijke overlegplatformen zoals de Urban Development Group (UDG) en de Directors-General on Urban Matters (DGUM) blijven de voornaamste aandachtspunten binnen de Europese werking. Daarbij heb ik oog voor de inbreng van stedelijke perspectieven bij de voorbereiding van nieuwe programma's voor de post-2027 programmaperiode.

SMV - AUDIT VAN DE LOKALE BESTUREN
SD SD 5: Auditstrategie en hefboomwerking
Auditstrategie en hefboomwerking
OD 5.1: Risicogedreven audits

Het grootste deel van het werk van Audit Vlaanderen gaat naar 'risicogedreven auditopdrachten'. Sinds 2026 worden de auditopdrachten aangepakt vanuit een integrale auditstrategie over de Vlaamse entiteiten en lokale besturen heen. Er zal met de eigenheid en specificiteit van beide werkterreinen maximaal rekening worden gehouden in de verdere concretisering van deze strategie. Ook de beide auditcomités bewaken dit mee.

Het is de ambitie om zowel de Vlaamse overheidsorganisaties als lokale besturen te versterken in hun weerbaarheid en wendbaarheid t.a.v. de belangrijkste risico's en daarbij breder te kijken dan de grenzen van de organisatie. Via een globale benadering wil Audit Vlaanderen de beheersing en governance van de dienstverlening verstevigen over organisatorische en bestuurslagen heen. De prioriteit in de risicoanalyse en planning wordt bepaald door de belangrijkste risico's gerelateerd aan de maatschappelijke uitdagingen waarmee de overheden vandaag én in de toekomst geconfronteerd worden en risico's die impact hebben op een betrouwbare overheidswerking. Voorbeelden van dergelijke maatschappelijke en organisatorische uitdagingen zijn informatieveiligheid, digitale transformatie en het gebruik van innovatieve technologieën, een geïntegreerd beleid en een geïntegreerde uitvoering rond gezondheid, welzijn en gezin over bestuurslagen heen...

Vanuit die filosofie zal een voorstel van auditplanning worden opgemaakt voor 2027, waarbij aandacht besteed zal worden aan afstemming met andere controle-actoren in functie van een maximale risicoafdekking en een efficiënte inzet van auditmiddelen. De aangepaste aanpak zal beter toelaten om overheidsbrede en interbestuurlijke knelpunten te capteren, te bundelen en te signaleren. Het is de taak van de auditcomités om de auditplannen goed te keuren en de uitvoering ervan op te

volgen. Via dit plan dragen Audit Vlaanderen en de auditcomités bij aan de doelstelling van de Vlaamse Regering om te komen tot een geïntegreerde en overheidsbrede ondersteuning vanuit de Vlaamse overheid naar de lokale besturen.

Het concrete auditplan zal later dit jaar door de auditcomités besproken en goedgekeurd worden. Momenteel is wel al duidelijk dat in de auditplanning van 2027 opnieuw aandacht zal gaan naar de uitvoering van auditopdrachten die kaderen binnen de langetermijnprioriteiten van de auditstrategie, zoals (crisis)weerbaarheid en cybersecurity, slagkrachtige, duurzame en efficiënte overheidsorganisaties, digitale transformatie en de inzet van innovatieve technologieën…. Bijkomende opdrachten die gekoppeld zullen worden aan andere belangrijke maatschappelijke uitdagingen of kernprocessen worden eveneens voorzien.

Om zicht te krijgen op de impact van de audits, volgt Audit Vlaanderen ook de realisatie van de aanbevelingen op. De realisatiegraad van deze aanbevelingen is momenteel te laag. De bedoeling is om op korte termijn met initiatieven te komen om de realisatiegraad te verhogen.

OD 5.2: Een incidentgedreven aanpak van onregelmatigheden

Een moderne overheid is ook een integere overheid. Het is ontoelaatbaar dat overheidsmedewerkers (en met name ook lokale mandatarissen) zich niet houden aan regels rond integriteit en deontologie. Wanneer intentioneel (mogelijke) onregelmatigheden worden begaan, heeft Audit Vlaanderen de bevoegdheid om incidentgedreven onderzoek te voeren met het oog op waarheidsvinding.

Audit Vlaanderen is -in overeenstemming met de klokkenluidersregeling in het Bestuursdecreet- een laagdrempelig en betrouwbaar aanspreekpunt voor melders die mogelijke onregelmatigheden wensen te signaleren. Hierbij is het agentschap het externe meldkanaal voor de lokale besturen.

Incidentgedreven (forensische) audits passen binnen de reactieve pijler van het integriteitsbeleid. In 2027 is het de bedoeling ook te werken aan de preventie- en de detectiepijler, zodat de frauderisico's over beide werkterreinen heen beter worden afgedekt.

Als minister zal ik de signalen uit forensische audits ernstig nemen. Hoewel het in eerste instantie de verantwoordelijkheid is van de betrokken organisatie om acties te ondernemen en tot de autonomie van de lokale besturen hoort, zal ik stimulerende acties ondernemen die integriteitsbevorderend werken. Ik zal niet aarzelen om zelf op te treden binnen mijn bevoegdheden indien noodzakelijk. Daarnaast zal ik de input van forensische bevindingen zoveel als mogelijk meenemen in beleidsinitiatieven. Wat dit laatste betreft, zijn er concrete plannen om de deontologische en integriteitskaders in lokale en provinciale besturen te versterken. De bedoeling is onder meer om de rol van de deontologische commissie een preventieve, reflectieve en sensibiliserende rol te laten opnemen.

OD 5.3: Samenwerken en kennis delen

Omdat de afdekking die Audit Vlaanderen kan realiseren, in verhouding tot de omvang van de werkterreinen eerder beperkt is, moet gezocht worden naar hefbomen om de doelstellingen van een beter werkende overheid te realiseren. Het unieke beeld dat Audit Vlaanderen vanuit de audits heeft op het functioneren van en

de risicobeheersing bij onze lokale besturen, laat toe om de impact van het auditwerk sterk te verbreden. Vanuit efficiëntie-oogpunt is het bovendien noodzakelijk de inspanningen van de verschillende actoren op elkaar af te stemmen.

Als minister ondersteun ik de hefbomen die Audit Vlaanderen helpen om de impact van het auditwerk te verhogen. Specifiek voor 2027 zullen geïntegreerde auditprogramma's over de werkterreinen heen resulteren in een beleidsadvies. Ik zal deze adviezen samen met de resultaten uit audits meenemen in mijn beleid en mijn collega-ministers aanmoedigen om hetzelfde te doen. Via het jaarlijkse overleg van de kern van de Vlaamse Regering met de voorzitter van de auditcomités kunnen de belangrijkste globale vaststellingen en adviezen besproken worden.

Daarnaast zal ik inzetten op de samenwerking met andere actoren om de kennis en expertise over organisatie- en risicobeheersing te versterken. Bij de lokale besturen kan de samenwerking met partners zoals ABB, VVSG, VVP en Exello.net hiertoe bijdragen.

Naast Audit Vlaanderen zijn er ook nog enkele audit- en controleactoren actief binnen het werkterrein van de lokale besturen. Het gaat dan bv. over andere interne auditdiensten (bv. bij stad Antwerpen en Gent of Audio) of controle- en handhavingsactoren (bv. Zorginspectie, POD Maatschappelijke Integratie…). Als minister zal ik de samenwerking tussen die diensten stimuleren. Een goede samenwerking draagt immers bij aan een efficiënte inzet van overheidsbrede auditcapaciteit.

Overkoepelende doelstellingen

Prestatie indicatoren

SMG - BINNENLANDS BESTUUR

Benaming	De verhouding tussen de algemene en de specifieke financiering.
Definitie	Dit percentage geeft de verhouding weer tussen de werkingssubsidies die de Vlaamse gemeenten en hun OCMW van de Vlaamse overheid en de andere overheidsniveaus (vooral de federale overheid) ontvangen als algemene financiering en de werkingssubsidies die ze ontvangen om er specifieke uitgaven mee te financieren. Het resultaat wordt bekomen door de algemene werkingssubsidies van de gemeenten en hun OCMW voor een bepaald boekjaar te delen door de ontvangen specifieke werkingssubsidies voor hetzelfde boekjaar. Het cijfer voor de specifieke werkingssubsidies bevat ook de werkingssubsidies die de gemeenten boeken voor de lonen die het Vlaams departement Onderwijs voor rekening van de gemeenten betaalt aan het gemeentelijk onderwijzend personeel en de federale tussenkomst voor de sociale maatschappelijke dienstverlening via het OCMW.
Type indicator	Kwantitatieve

Laatst gekende waarde	De ontvangsten uit algemene werkingssubsidies van de Vlaamse gemeenten en OCMW's voor het boekjaar 2025 bedragen 4.700.464 Keuro. De ontvangsten uit specifieke werkingssubsidies van gemeenten en OCMW's bedragen 3.162.623 Keuro (absolute cijfers afgerond op het duizendtal en volgens de jaarrekeningen over het boekjaar 2025 die beschikbaar waren op 4 augustus 2026). De verhouding tussen de ontvangsten uit algemene werkingssubsidies en die uit specifieke werkingssubsidies bedraagt 148,63%.
Meeteenheid van de laatst gekende waarde	%
Tijdstip van laatst gekende waarde	2026
Streefwaarde/ -norm/ -richting	Een verhouding boven 175%.
Beleidsmatige relevantie	Hoe hoger de verhouding tussen de algemene en de specifieke financiering, hoe sterker de lokale autonomie. Algemene financiering is immers voorwaardenvrij waardoor lokale besturen volledig vrij zijn om die financiering te gebruiken en niet gebonden zijn aan enige voorwaarden, doelstellingen of rapporteringen. Deze indicator kadert in OD 2.1 (We financieren de lokale besturen op een duurzame wijze). Doordat ook de federale tussenkomst voor de sociale maatschappelijke dienstverlening via het OCMW vervat is in het cijfer voor de specifieke werkingssubsidies, wordt de verhouding tussen de algemene en de specifieke financiering niet alleen beïnvloed door de Vlaamse overheid, maar ook door de federale overheid.
Budgettaire relevantie	De algemene en de specifieke financiering van de lokale besturen vormt een belangrijke uitgavenpost in de Vlaamse begroting. Dat bedrag maakt veruit het leeuwendeel uit van het budget van ABB.
Gaat het om een Vlaamse Openbare Statistiek (VOS)?	Nee
Soort indicator	Effect
Berekening	De ontvangsten die de gemeenten en OCMW's geboekt hebben op de minimum algemene rekeningen (MAR) 7400/4 voor de algemene werkingssubsidies en op de MAR 7405/9 voor de specifieke werkingssubsidies, ongeacht welk overheidsniveau die subsidies heeft toegekend. Het bedrag voor de specifieke werkingssubsidies bevat zo ook de federale tussenkomst voor de sociale maatschappelijke dienstverlening via het OCMW en de werkingssubsidies die de gemeenten boeken voor de lonen die het Vlaams departement Onderwijs voor rekening van de gemeenten betaalt aan het gemeentelijk onderwijzend personeel dat ten laste is van de Vlaamse overheid.
Bron	ABB (digitale rapportering van de gemeenten over hun jaarrekening over het boekjaar 2025)

Meetfrequentie	Jaarlijks op basis van de recentste beschikbare jaarrekeningcijfers
Kwaliteitsbeoordeling	De indicator is niet formeel door de VSA, andere overheden of externen 'gecertificeerd'. De VSA gebruikt de BBC-data, waarop de berekening van de indicator gebaseerd is, wel in publicaties op haar website. De jaarrekeningen van de gemeenten en hun OCMW zijn ook onderworpen aan het goedkeuringstoezicht van de Vlaamse overheid. De rekeningen worden alleen goedgekeurd als ze een waar en getrouw beeld geven van de uitgaven en de ontvangsten van het lokaal bestuur.
Reeds gebruikt in andere documenten	BBT BO 2026 Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid en Audit Lokale Besturen
Link naar website Statistiek Vlaanderen	
Koppeling SDG/LSA	
Koppeling SDG/LSA Andere	

SMH - STEDENBELEID

Benaming	Evolutie tevredenheid over graag wonen in gemeente of Evolutie tevredenheid over de gemeente opgedeeld voor - Centrumsteden - Provinciale steden - Kleinere steden (Kleinstedelijke gebieden op provinciaal niveau) - Plattelandsgemeenten
Definitie	Aandeel van de inwoners dat graag woont in de eigen gemeente/stad Aandeel van de inwoners dat tevreden is over de eigen gemeente/stad
Type indicator	Kwantitatieve
Laatst gekende waarde	Evolutie 2023-2025 Graag wonen - centrumsteden: -3% (85%) Graag wonen - provinciale steden: -2% (87%) Graag wonen - kleinstedelijke gebieden: -3% (86%) Graag wonen - plattelandsgemeenten: -1% (92%) Tevredenheid gemeente - centrumsteden: -3% (71%) Tevredenheid gemeente - provinciale steden: -1% (72%) Tevredenheid gemeente - kleinstedelijke gebieden: -1% (70%) Tevredenheid gemeente - plattelandsgemeenten: -1% (78%)

Meeteenheid van de laatst gekende waarde	Aantal in procent
Tijdstip van laatst gekende waarde	2023 (laatste meeting gemeente- stadsmonitor)
Streefwaarde/ -norm/ -richting	Idealiter is er een stapsgewijze verhoging of status quo van de tevredenheid voor de verschillende categorieën lokale besturen, maar het gaat om een omgevingsindicator die vooral input geeft aan beleid en aangeeft bij welke categorieën lokale besturen noden groeien of afnemen.
Beleidsmatige relevantie	Het is beleidsmatig interessant om evoluties te monitoren omtrent 'graag wonen in gemeente' of 'tevredenheid over gemeente' tussen verschillende categorieën lokale besturen (centrumsteden, provinciale steden, kleinstedelijke gebieden, plattelandsgemeenten).
Budgettaire relevantie	niet van toepassing
Gaat het om een Vlaamse Openbare Statistiek (VOS)?	Nee
Soort indicator	Effect
Berekening	De indicator evolutie tevredenheid over graag wonen in gemeente is een survey-indicator in de gemeente- en stadsmonitor
Bron	Agentschap Binnenlands Bestuur - Gemeente- Stadsmonitor
Meetfrequentie	3-jaarlijks - cijfers 2023 in editie 2024 - cijfers 2026 in editie 2027 - cijfers 2029 in editie 2030
Kwaliteitsbeoordeling	De indicator is een omgevingsindicator op basis van surveygegevens. Ze biedt info om beleid te onderbouwen en tendensen tussen en binnen lokale besturen te analyseren.
Reeds gebruikt in andere documenten	Niet van toepassing
Link naar website Statistiek Vlaanderen	
Koppeling SDG/LSA	SDG 11 Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam
Koppeling SDG/LSA Andere	

SMV - AUDIT VAN DE LOKALE BESTUREN

Benaming	De evolutie van de realisatiegraad van de aanbevelingen uit audits.

Definitie	De realisatiegraad van de aanbevelingen uit audits door Audit Vlaanderen meet hoe goed lokale besturen de aanbevelingen implementeren die voortkomen uit de uitgevoerde audits. De aanbevelingen hebben tot doel de risicobeheersing en de effectiviteit van het bestuur te versterken, zodat de lokale besturen beter kunnen inspelen op risico's en de kwaliteit van hun werking kunnen verbeteren.
Type indicator	Kwantitatieve
Laatst gekende waarde	46% van de opgevolgde aanbevelingen werd door de lokale besturen gerealiseerd (cijfer eind 2025). Bij de meeste andere aanbevelingen waren acties lopende om tot een volledige realisatie te komen. Slechts met 1% van de geformuleerde aanbevelingen werd niets gedaan. Dit is een stijging tegenover het cijfer eind 2024. Toen werd 38% van de opgevolgde aanbevelingen door de lokale besturen gerealiseerd. De stijging moet met de nodige omzichtigheid benaderd worden. Audit Vlaanderen volgde immers aanbevelingen op bij besturen waar een risicogedreven audit plaatsvond, alsook in het kader van steekproefsgewijze opvolgaudits die prioritair focusten op incidentgedreven (forensische) audits en op thema-audits met belangrijke onvoldoende beheerste risico's. Het is niet zo dat een stijging in de feiten ook automatisch betekent dat de realisatiegraad bij de niet-opgevolgde besturen is gestegen.
Meeteenheid van de laatst gekende waarde	Percentage
Tijdstip van laatst gekende waarde	Eind 2025
Streefwaarde/ -norm/ -richting	De streefwaarde is een stijging t.o.v. de realisatiegraad van eind 2025.
Beleidsmatige relevantie	De prestaties van Audit Vlaanderen moeten bijdragen tot een sterkere organisatiebeheersing bij de lokale besturen. Een goede organisatiebeheersing draagt ertoe bij dat lokale besturen beter hun risico's kunnen beheersen en de effectiviteit, efficiëntie, kwaliteit en integriteit kunnen verstevigen. De aanbevelingen uit de individuele audits hebben tot doel om aan het geauditeerde bestuur aan te geven waar belangrijke openstaande risico's nog beter beheerst kunnen worden. Het is van belang dat deze aanbevelingen dan ook gerealiseerd worden.
Budgettaire relevantie	De indicator dekt grotendeels de budgettaire massa gekoppeld aan het inhoudelijk structuurelement. De meeste budgettaire middelen van Audit Vlaanderen worden uiteraard aangewend voor de uitvoering van de auditopdrachten zelf, zowel risicogedreven als incidentgedreven (forensisch).

Gaat het om een Vlaamse Openbare Statistiek (VOS)?	Nee
Soort indicator	Output
Berekening	De realisatiegraad van de aanbevelingen van Audit Vlaanderen vormt een graadmeter van hoe lokale besturen hier mee omgaan, wat de evolutie is en waar belangrijke aandachtspunten liggen. Deze indicator geeft voor de opgevolgde aanbevelingen het percentage weer van het aantal gerealiseerde aanbevelingen. De streefwaarde is een stijging t.o.v. de realisatiegraad van eind 2025. De stijging moet met de nodige omzichtigheid benaderd worden. Audit Vlaanderen volgde immers aanbevelingen op bij besturen waar een risicogedreven audit plaatsvond, alsook in het kader van steekproefsgewijze opvolgaudits die prioritair focusten op incidentgedreven (forensische) audits en op thema-audits met belangrijke onvoldoende beheerste risico's. Het is niet zo dat een stijging in de feiten ook automatisch betekent dat de realisatiegraad bij de niet-opgevolgde besturen is gestegen.
Bron	Audit Vlaanderen
Meetfrequentie	In functie van de jaarlijkse planning van de opvolgaudits en de planning van de risicogedreven audits.
Kwaliteitsbeoordeling	Niet van toepassing
Reeds gebruikt in andere documenten	- Ondernemingsplan - Rapportering ondernemingsplan Audit Vlaanderen - Jaarverslag Audit Vlaanderen
Link naar website Statistiek Vlaanderen	
Koppeling SDG/LSA	SDG 16 Bevorder vreedzame en inclusieve samenlevingen met het oog op duurzame ontwikkeling, verzeker toegang tot justitie voor iedereen en bouw op alle niveaus doeltreffende, verantwoordelijke en toegankelijke instellingen uit
Koppeling SDG/LSA Andere	

Budgettair kader Vlaamse Gemeenschap
SJ0-1SAC2ZZ-LO - LONEN

Korte inhoud
Dit budget is bestemd voor de betaling van de wedden en toelagen van het personeel van het Agentschap Binnenlands Bestuur, inclusief de gewestelijke ontvangers.

Kredietevolutie

	VAK	VEK
Basis BA 2026	**32.461**	**32.461**
Index	649	649
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	0	0
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**33.110**	**33.110**
Aanwending VAK-Ruiter		

Compensaties

Compensaties van (+) of naar (-)	VAK	VEK	Toelichting

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting

Inhoudelijke toelichting
De loonkredieten van ABB bedragen in 2026 32.461 keuro. Bij BO2027 neemt het krediet toe met 649 keuro index, wat het totale budget in 2027 op 33110 keuro brengt.

SJ0-1SAC2ZZ-WT - WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel is bestemd voor de courante werkings- en IT-kosten en voor specifieke digitaliseringsprojecten van het Agentschap Binnenlands Bestuur.

Kredietevolutie

	VAK	VEK
Basis BA 2026	**2.723**	**2.723**
Index	0	0
Compensaties	-1	-1
Andere bijstellingen	0	0
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**2.722**	**2.722**
Aanwending VAK-Ruiter		

Compensaties

Compensaties van (+) of naar (-)	VAK	VEK	Toelichting
SH0-1SKA2QA-WT	-1	-1	Compensatie naar Het Facilitair Bedrijf voor PRAAS-printers

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting

Inhoudelijke toelichting

Er wordt 1 keuro herverdeeld naar Het Facilitair Bedrijf voor de leveringen van papier voor alle PRAAS-printers.

Het beschikbare budget op dit begrotingsartikel wordt voor ongeveer 2/3 ingezet voor digitalisering en 1/3 voor algemene werking, afhankelijk van de specifieke behoeften doorheen het jaar.

	VAK	**VEK**
WERKING EN EXPLOITATIE INFORMATICA ABB	870	870
INVESTERINGEN INFORMATICA ABB	138	138
ICT-VEILIGHEID	50	50
PROJECTEN INFORMATICA ABB	757	757
ALGEMENE WERKINGSKOSTEN (FACILITY, HR, INFORMATIEBEHEER, LEREN & ONTWIKKELEN)	907	907
	2.722	**2.722**

SJ0-1SAC4ZZ-LO - LONEN

Korte inhoud

Dit is een van de begrotingsartikelen aan de uitgavenzijde van het Fonds Personeelsleden met Verlof. Dit budget is bestemd voor de betaling van de wedden en toelagen voor de vervangers van de gedetacheerden van het Agentschap Binnenlands Bestuur. Dit artikel wordt gespijsd via middelenartikel SJ0-9SACTZZ-OW.

Kredietevolutie

	VAK	**VEK**
Basis BA 2026	**133**	**133**
Index	0	0
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	76	76
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**209**	**209**
Aanwending VAK-Ruiter		

Compensaties

Compensaties van (+) of naar (-)	VAK	VEK	Toelichting

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting
76	76	Actualisatie uitgaven fonds personeel

Inhoudelijke toelichting

In 2027 wordt 209 keuro ontvangsten verwacht op het fonds personeel (2 gedetacheerde personeelsleden), onder voorbehoud dat de detachering doorloopt. Deze spijzen het LO-artikel van het fonds.

SJ0-1SAC4ZZ-WT - WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud
Dit is een van de begrotingsartikelen aan de uitgavenzijde van het Fonds Personeelsleden met Verlof. Dit artikel wordt gespijsd via middelenartikel SJ0-9SACTZZ-OW. Het Agentschap Binnenlands Bestuur wendt een deel van de middelen opgebouwd in het begrotingsfonds voor gedetacheerde personeelsleden voor de betaling van de versterking van de strategische IT-capaciteit van het agentschap.

Kredietevolutie

	VAK	VEK
Basis BA 2026	**0**	**0**
Index	0	0
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	0	0
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**0**	**0**
Aanwending VAK-Ruiter		

Compensaties

Compensaties van (+) of naar (-)	VAK	VEK	Toelichting

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting

Inhoudelijke toelichting
Geen wijzigingen ten opzichte van de BA 2026.

SJ0-1SMC2GA-WT - EEN SAMENHANGEND BELEID INZAKE DE LOKALE EN DE PROVINCIALE BESTUREN

Korte inhoud
Dit krediet bevat de uitgaven voor de dagelijkse werking van de beleidsondersteuning, de ondersteuning van de lokale besturen (consultancy of subsidiëring van initiatieven die de bestuurskracht van lokale besturen verhogen), de uitgaven in verband met de lokale geloofsgemeenschappen en eredienstbesturen en de kosten voor de kennisdeling met de lokale besturen (zoals de Gemeente-stadsmonitor).
Daarnaast trekt de Vlaamse begroting middelen uit voor subsidies voor het niet beschermd patrimonium van de erkende erediensten, gebouwen voor de openbare uitoefening van de niet-confessionele morele dienstverlening en voor de haalbaarheidsstudies voor neven- en herbestemmingen van parochiekerken.
Ook de zomerscholen, de ondersteuning van lokale vrijwilligerskorpsen en maatregelen in het kader van de Oekraïnecrisis worden vanuit dit krediet gefinancierd.

Kredietevolutie

	VAK	VEK
Basis BA 2026	**11.380**	**12.505**
Index	2	2
Compensaties	-2.000	-2.000
Andere bijstellingen	0	1.410
Nieuw beleid	-2.136	-2.136
Totaal BO 2027	**7.246**	**9.781**
Aanwending VAK-Ruiter		

Compensaties

Compensaties van (+) of naar (-)	VAK	VEK	Toelichting
SJ0-1SFC2DA-WT	-2.000	-2.000	Overheveling middelen preventie radicalisering naar budget integratie en inburgering

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting
-136	-136	Generieke maatregel - besparing steunpunten
0	2.535	VEK-behoefte voor aflossing encours binnenlands bestuur
0	-1.125	Terugdraai VEK LEKP BO2026
-2.000	-2.000	Generieke besparing subsidies (210 mio euro)

Inhoudelijke toelichting

Geraamde aanwending kredieten:

	BA2026		Wijzigingen		BO2027		Doelstelling
	VAK	VEK	VAK	VEK	VAK	VEK	
Subsidies niet-beschermde (gewezen) eredienstgebouwen en vrijzinnigencentra	2.998	2.998	-648	1.887	2.350	4.885	OD 3.4
Zomerscholen	2.500	2.500	0	0	2.500	2.500	OD 2.1
Preventie radicalisering	2.000	2.000	-2.000	-2.000	0	0	BBT Integratie & Inburgering
Lokaal Energie- en Klimaatpact	0	1.125	0	-1.125	0	0	OD 2.2
Subsidie Ondersteuning Lokale Vrijwilligerskorpsen	1000	1000	-35	-35	965	965	OD 2.2
Subsidie Steunpunt Bestuurlijke vernieuwing	418	418	-251	-251	167	167	

Subsidie Platform Toekomst Parochiekerken	358	358			358	358	OD 3.4
Gemeente-stadsmonitor	250	250	-150	-150	100	100	OD 2.2
Uitgaven lokale geloofsgemeenschappen en eredienstbesturen	1463	1463	-750	-750	713	713	OD 3.2, OD 3.3
Ondersteuning lokale besturen, consultancy en studieopdrachten en andere werkingskosten i.k.v. het beleid binnenlands bestuur	393	393	-300	-300	93	93	
Totaal	11.380	12.505	-4.134	-2.724	7.246	9.781	

Voor de aanrekening van de subsidies voor het Lokaal Energie en Klimaat Pact (LEKP) worden de VEK kredieten teruggebracht van 1.125 keuro naar 0 keuro. Het VEK-budget voor de financiering patrimonium van de erediensten neemt toe met 1887 keuro om het openstaand encours af te lossen. Het volledige budget voor preventie radicalisering (2.000 keuro) wordt overgeheveld naar het budget voor integratie en inburgering.

SJ0-1SMC2GB-WT - ORGANISATIE VERKIEZINGEN

Korte inhoud

Op dit begrotingsartikel worden de kosten aangerekend voor de organisatie van de verkiezingen.

Kredietevolutie

	VAK	**VEK**
Basis BA 2026	**197**	**244**
Index	0	0
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	1.069	794
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**1.266**	**1.038**
Aanwending VAK-Ruiter		

Compensaties

Compensaties van (+) of naar (-)	VAK	VEK	Toelichting

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting
636	500	Voorbereiding gemeente- en provincieraadsverkiezingen 2030 - vernieuwing en uitbreiding van het digitaal stemsysteem
433	294	Voorbereiding gemeente- en provincieraadsverkiezingen 2030 - binnen reguliere enveloppe

Inhoudelijke toelichting

Het budget voor de gemeente- en provincieraadsverkiezingen wordt bijgesteld op basis van de planning 2027. Voor de voorbereiding verkiezingen Vlaams Parlement 2029 wordt in 2027 0 keuro budget voorzien (idem als bij BO2026).

De totale enveloppe 2025-2030 voor de verkiezingen bedraagt 11,9 miljoen euro, waarvan 2,8 miljoen voor de verkiezingen van het Vlaams Parlement in 2029 en 9,1 miljoen euro voor de lokale en provinciale verkiezingen in 2030 (excl. index). De enveloppe houdt geen rekening met een eventuele vernieuwing en uitbreiding van het digitaal stemsysteem.

Het totale budget voor 2027 is als volgt opgebouwd:

Voorbereiding gemeente- en provincieraadsverkiezingen 2030	**VAK 2027**	**VEK 2027**	**Verantwoording**
1.Bijstand voor technische en veiligheidsexpertise	80	80	Het betreft het inhuren van specifieke expertise en advies over nieuwe verkiezingssoftware en een nieuw digitaal stemsysteem. Dat betreft onder meer softwarebeveiliging, digitale handtekening, authorisatiebeheer, hedendaagse softwaretechnieken, opmaken technisch gedeelte bestekken, beoordelen technische voorstellen, inschatten technische risico's, enz… Het betreft ook advies andere toepassingen & ICT-veiligheidsbeleid (bijdrage DPO)
2. Externe juridische analyses en adviezen	60	60	Het betreft het inhuren van specifieke juridische expertise en advies over onder meer nieuwe beleidsinitiatieven
3. Opslag stempapier	20	20	De provincies zorgen in principe zelf voor de opslag van het stempapier via een eigen of externe opslagplaats, met als enige uitzondering de provincie Oost-Vlaanderen, waar het agentschap zelf de opslag heeft overgenomen.
4. Cloud en datacenterdiensten website 'vlaanderenkiest.be'	20	18	Het betreft het gebruik van Cloud en datacenterdiensten om de website 'vlaanderenkiest.be' te ondersteunen

5. Aanpassingen verkiezingssoftware	450	300	Het betreft de aanpassing aan de verkiezingssoftware voor de indiening en beheer van de kandidatenlijsten, het inzamelen en doorsturen van verkiezingsresultaten, een contactendatabank en een cockpit voor de centrale opvolging.
6. Nieuw digitaal stemsysteem: ontwikkeling (post 1)	636	500	Het betreft de ontwikkeling van een nieuw digitaal stemsysteem. Dat betreft de software ontwikkeling voor stem- en voorzitterscomputers, de ontwikkeling van een prototype van de stem- en voorzitterscomputer en de certifiëring van de software en het prototype door het onafhankelijk adviesorgaan. Dit bedrag valt buiten de totale enveloppe 2025-2030 voor de verkiezingen van 11,9 miljoen euro, waarvan 2,8 miljoen voor de verkiezingen van het Vlaams Parlement in 2029 en 9,1 miljoen euro voor de lokale en provinciale verkiezingen in 2030 (excl. index). De enveloppe houdt namelijk geen rekening met een vernieuwing en uitbreiding van het digitaal stemsysteem
7. Encours 2026		60	
Totaal lokale verkiezingen 2027	**1.266**	**1.038**	

Op dit begrotingsartikel is geen nieuw beleid of besparingen beslist.

SJ0-1SMC2GC-WT - FONDSEN LOKALE FINANCIERING

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel omvat de algemene financieringsmiddelen voor lokale en provinciale besturen, waaronder als voornaamste de middelen uit het Vlaams Gemeentefonds.

Kredietevolutie

	VAK	VEK
Basis BA 2026	**4.773.156**	**4.773.156**
Index	1.618	1.618

	VAK	VEK
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	106.332	106.332
Nieuw beleid	-132.203	-132.203
Totaal BO 2027	**4.748.903**	**4.748.903**
Aanwending VAK-Ruiter		

Compensaties

Compensaties van (+) of naar (-)	VAK	VEK	Toelichting

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting
10.000	10.000	Open ruimte - Vrijgave ATOMA on hold
6.983	6.983	Aanvullende dotatie centrumsteden - stedenfonds (+ 3,5%)
-14.224	-14.224	Stopzetting compensatie minderontvangsten dividenden
-186	-186	Eenmalig BO 2026: Respobijdragen: bijstelling op basis van ramingen Federale Pensioendienst (nominatieve subsidies)
-10.000	-10.000	Open ruimte - ATOMA ook in 2027 on hold
-94.203	-94.203	Beperken groeivoet gemeentefonds tot 1% in 2027 (hoofddotatie, aanvullende dotatie en open ruimte)
30.666	30.666	Respobijdrage: aanpassing raming reguliere respodotatie
2	2	Respobijdrage: raming nominatieve resposubsidies Hechtel-Eksel
5.824	5.824	Open ruimte (+ 3,5%)
-38.000	-38.000	Respobijdrage: structurele besparing van 38 mio euro
-41.500	-41.500	Stopzetting aanvullende dotatie Eliacompensatie LB
-310	-310	Respobijdrage: aanpassing raming nominatieve resposubsidies Tessenderlo en Zonhoven
119.077	119.077	Hoofddotatie Vlaams Gemeentefonds (+ 3,5%)

Inhoudelijke toelichting

Aanwending kredieten:

	BA2026	Wijziging	BO2027
	VAK en VEK	**VAK en VEK**	**VAK en VEK**
Gemeentefonds: hoofddotatie	3.402.195	34.022	3.436.217
Gemeentefonds: aanvullende dotatie centrumsteden	199.504	1.996	201.500

Gemeentefonds: aanvullende dotatie Elia-compensatie	41.500	-41.500	0
Gemeentefonds: aanvullende dotatie sectorale subsidies	131.010		131.010
Gemeentefonds: aanvullende dotatie compensatie overdracht provinciale instellingen	24.610		24.610
Regularisatiepremies vroegere contingentgesco's	332.598		332.598
Dotatie gebaseerd op de responsabiliseringsbijdragen van de lokale besturen	387.740	-7.830	379.910
Dotatie gebaseerd op open ruimte	166.420	1.664	168.084
Compensatieregeling niet-VIA-personeel VIA 6	47.582	1.618	49.200
Compensatie voor verlies energiedividenden	14.224	-14.224	0
Financiële ondersteuning voor de versterking van kleine gemeenten met faciliteiten	1.000		1.000
Algemene financiering van de lokale besturen ter ondersteuning van een lokaal sociaal economiebeleid	17.300		17.300
Ondersteuning plattelandsgemeenten (Plattelandsfonds)	7.473		7.473
Totaal	**4.773.156**	**-24.254**	**4.748.902**

SJ0-1SMC2GD-WT - INITATIEVEN BINNENLANDS BESTUUR MET EEN DIGITAAL COMPONENT

Korte inhoud

De middelen op dit begrotingsartikel worden ingezet voor de digitale uitdagingen waarmee binnenlands bestuur en – breder – lokale besturen worden geconfronteerd.

Kredietevolutie

	VAK	**VEK**
Basis BA 2026	**5.215**	**5.015**
Index	0	0
Compensaties	-500	-500
Andere bijstellingen	-356	-356
Nieuw beleid	-1.097	-1.097
Totaal BO 2027	**3.262**	**3.062**
Aanwending VAK-Ruiter		

Compensaties

Compensaties van (+) of naar (-)	VAK	VEK	Toelichting
SC0-1SJA2NY-IS	-500	-500	Eenmalig BA 2026: beleidsveldoverschrijdende bouwstenen lokale overheden

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting
-356	-356	Eenmalig BO 2026: Uitgaven voor project EU-project DECIDE
-1.097	-1.097	Brede heroverweging (10mio/minister)

Inhoudelijke toelichting

Dit artikel omvat de kredieten die bestemd zijn voor de versnelde digitalisering van de overheidsdienstverlening en de exploitatie van bestaande digitale producten. Voor dit begrotingsartikel wordt de concrete doorvertaling van de generieke besparingsinspanning nog verder onderzocht. De toelichting zal worden aangevuld zodra hierover meer duidelijkheid bestaat.

	BA2026		**Wijzigingen**		**BO2027**		**Link met doelstellingen**
	VAK	**VEK**	**VAK**	**VEK**	**VAK**	**VEK**	
Exploitatie digitale producten in het kader van binnenlands bestuur							OD 2.3
Investeringen							OD 2.3
Onderhouds- en opschaalinitiatieven i.k.v. digitaliseringstrajecten lokale besturen (i.h.b. Gemeentehuis van de Toekomst)							OD 2.3
Uitgaven voor project EU-project DECIDE							
Totaal							

SJ0-1SMC2GX-IS - VLAAMSE INSTELLING VOOR TECHNOLOGISCH ONDERZOEK (VITO)

Korte inhoud

Dit begrotingsartikel is bedoeld voor eventuele toelagen aan VITO vanuit binnenlands bestuur.

Kredietevolutie

	VAK	VEK
Basis BA 2026	**0**	**0**
Index	0	0
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	0	0
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**0**	**0**
Aanwending VAK-Ruiter		

Compensaties

Compensaties van (+) of naar (-)	VAK	VEK	Toelichting

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting

Inhoudelijke toelichting
Pro memorie.

SJ0-1SMC2HA-WT - ONDERSTEUNING NAAR DUURZAME EN CREATIEVE STEDEN

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel omvat de kredieten die bestemd zijn om de werkingskosten en andere kosten (studiekosten, projecten, overheidsopdrachten…) te betalen voor het Vlaamse Stedenbeleid. Verder worden er de subsidies voorzien i.k.v. de centrumfunctie mobiliteit, grootstedelijke problematieken en uitdijende effecten grootstad, om ondersteuningstrajecten en projectsubsidies toe te kennen in het kader van de speerpunten veiligheid en aandachtsbuurten. Dit begrotingsartikel bevat ook de nominatim subsidies aan de Vlaamse Gemeenschapscommissie en aan de Vereniging voor Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) voor de werking van het Kenniscentrum Vlaamse Steden (KCVS).

Kredietevolutie

	VAK	VEK
Basis BA 2026	**32.406**	**32.406**
Index	0	0
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	666	1.666
Nieuw beleid	-1.967	-1.967
Totaal BO 2027	**31.105**	**32.105**
Aanwending VAK-Ruiter		

Compensaties

Compensaties van (+) of naar (-)	VAK	VEK	Toelichting

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting
-2.300	-2.300	Generieke besparing subsidies (210 mio euro) - incl. VGC
0	1.000	VEK-behoefte voor aflossing encours stedenbeleid
666	666	Dotatie VGC grootstedelijke uitdagingen (+3,5%)
333	333	Terugdraai besparing VVSG-subsidies

Inhoudelijke toelichting

Geraamde aanwending kredieten:

	BA2026		**Wijzigingen**		**BO2027**		**Link met doelstellingen**
	VAK	VEK	VAK	VEK	VAK	VEK	
Subsidie aan het Kenniscentrum Vlaamse Steden	168	168			168	168	OD 4.1
Subsidies voor centrumfunctie mobiliteit, grootstedelijke problematieken en uitdijende effecten grootstad	12.009	12.009			12.009	12.009	OD 2.1
Subsidie voor grootstedelijke uitdagingen - VGC	19.027	19.027	666	666	18.463	18.463	OD 2.1
Ondersteuning steden en specifieke bijdragen aan steden en thematische projecten i.k.v. het stedenbeleid	1.202	1.202	333	1.333	465	1.465	OD 4.1
Totaal	**32.406**	**32.406**	**999**	**1.999**	**31.105**	**32.105**	

Op de subsidie aan de VGC voor grootstedelijke uitdagingen wordt een besparing gedaan van 6.25 % op 19.693 keuro (het bedrag waarover zij zou beschikken in 2027, inclusief indexering van 3,5%). Dit brengt het totale bedrag voor de VGC in 2027 op 18.463 keuro.
In kader van het regeerakkoord werd beslist om te besparen op VVSG-subsidies (500 keuro in 2026, 1000 keuro in 2027, 1500 keuro in 2028 en 2000 keuro in 2029). In afwachting van een akkoord over de verdeling over de verschillende subsidiërende beleidsdomeinen werd bij BO 2026 de besparing provisioneel op dit begrotingsartikel in mindering gebracht (500 keuro in 2026). Bij de besprekingen over de BA2026 werd beslist dat de besparing over verschillende ministers wordt verdeeld vanaf BO2027. Voor minister Crevits gaat het om 167 keuro in 2027. Het budget op dit begrotingsartikel neemt daarom opnieuw toe met 333 keuro (=500 - 167). De besparing op dit begrotingsartikel zal opnieuw oplopen tot 250 keuro in 2028 en 333 keuro in 2029 (jaarlijkse bijstelling van -83 keuro).

SJ0-1SMC2HB-WT - INVESTERINGSFONDS LOKALE BESTUREN

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel bevat vanaf 2026 de middelen voor het voormalige (federale) grootstedenbeleid en de aflossing van het encours van de stadsvernieuwingsprojecten.

Kredietevolutie

	VAK	VEK
Basis BA 2026	**5.000**	**6.796**
Index	0	0
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	0	8.204
Nieuw beleid	-5.000	-5.000
Totaal BO 2027	**0**	**10.000**
Aanwending VAK-Ruiter		

Compensaties

Compensaties van (+) of naar (-)	VAK	VEK	Toelichting

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting
0	8.204	VEK-behoefte voor aflossing encours stadsvernieuwingsprojecten
-5.000	-5.000	Algemeen: subsidie-oefening (incl. rationaliseren tussenstructuren)

Inhoudelijke toelichting
De resterende middelen op dit begrotingsartikel worden ingezet voor de aflossing van het openstaand encours voor de subsidies stadsvernieuwing. De subsidies voor het grootstedenbeleid aan 5 steden voor een bedrag van 5.000 keuro worden stopgezet vanaf 2027.

	BA2026		**Wijzigingen**		**BO2027**		**OD's**
	VAK	**VEK**	**VAK**	**VEK**	**VAK**	**VEK**	
Stadsvernieuwing	0	1.796		8.204	0	10.000	OD 4.1
Grootstedenbeleid	5.000	5.000			0	0	OD 2.1
Totaal	**5.000**	**6.796**	**0**	**8.204**	**0**	**10.000**	

SJ0-1SMC4GG-WT - BEGROTINGSFONDS VOOR INTERBESTUURLIJKE DIGITALISERING LOKALE OVERHEDEN

Korte inhoud
Dit budget is hoofdzakelijk bestemd voor de aankoop van diensten om te voldoen aan vragen tot ondersteuning vanuit:

- lokale overheden in het kader van digitaliseringsprojecten waarbij zij betrokken zijn;
- entiteiten, externe overheden en derden in het kader van digitalisering van dienstverlening aan lokale overheden of dienstverlening waarbij lokale overheden betrokken zijn.

Dit artikel wordt gespijsd via middelenartikel SJ0-9SMCTGG-OW.

Kredietevolutie

	VAK	VEK
Basis BA 2026	**0**	**0**
Index	0	0
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	80	80
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**80**	**80**
Aanwending VAK-Ruiter		

Compensaties

Compensaties van (+) of naar (-)	VAK	VEK	Toelichting

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting
80	80	Uitgaven interbestuurlijke digitalisering

Inhoudelijke toelichting

De uitgaven worden geraamd op 80 keuro voor interbestuurlijke digitalisering.

SJ0-1SMX2GY-IS - VLAAMSE LANDMAATSCHAPPIJ (VLM) - BOUWSHIFT

Korte inhoud

Dit budget wordt gebruikt voor herverdeling naar de Vlaamse Landmaatschappij in het kader van de compensatie van lokale besturen voor planschadedossiers.

Kredietevolutie

	VAK	VEK
Basis BA 2026	**39.900**	**39.900**
Index	0	0
Compensaties	0	0
Andere bijstellingen	0	0
Nieuw beleid	0	0
Totaal BO 2027	**39.900**	**39.900**
Aanwending VAK-Ruiter		

Compensaties

Compensaties van (+) of naar (-)	VAK	VEK	Toelichting

Andere bijstellingen

VAK	VEK	Toelichting
7.600	7.600	Uitbreidingsbeleid 2026 activeren - Bouwshiftfonds
-7.600	-7.600	Uitbreidingsbeleid 2026 ook blokkeren in 2027 – Bouwshiftfonds

Inhoudelijke toelichting
Geen wijzigingen.

SJ0-9SACTZZ-OW - ONTVANGSTEN WERKING EN TOELAGEN

Korte inhoud
Dit begrotingsartikel is bestemd voor terugvordering van de wedden en toelagen voor de vervangers van de gedetacheerden van het Agentschap Binnenlands Bestuur.

Kredietevolutie

	Ontvangst
Basis BA 2026	**133**
Andere bijstellingen	76
Nieuw beleid	0
Totaal BO 2027	**209**

Inhoudelijke toelichting
In 2027 wordt 209 keuro ontvangsten verwacht op het fonds personeel (2 gedetacheerde personeelsleden), onder voorbehoud dat de detachering doorloopt. Deze spijzen het LO-artikel van het fonds (SJ0-1SAC4ZZ-LO - LONEN).

SJ0-9SMCAGA-OW - EEN SAMENHANGEND BELEID INZAKE DE LOKALE EN DE PROVINCIALE BESTUREN

Korte inhoud
De kosten voor de gewestelijk ontvangers worden van de bediende besturen gemeenten, O.C.M.W.'s) teruggevorderd op basis van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 oktober 2018 betreffende de bijdrage van de gemeenten in de uitgaven die verbonden zijn aan de gewestelijke ontvangers.
Op dit begrotingsartikel worden eveneens eventuele terugvorderingen subsidies binnenland geboekt.

Kredietevolutie

	Ontvangst
Basis BA 2026	**1.475**
Andere bijstellingen	-372
Nieuw beleid	0
Totaal BO 2027	**1.103**

Inhoudelijke toelichting
De kosten voor de gewestelijk ontvangers worden van de bediende besturen (gemeenten, O.C.M.W.'s) teruggevorderd op basis van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 oktober 2018 betreffende de bijdrage van de gemeenten in de uitgaven die verbonden zijn aan de gewestelijke ontvangers. Voor 2027 wordt 203 keuro voorzien voor de terugvordering van de kosten gewestelijke ontvangers.
Op dit begrotingsartikel worden eveneens eventuele terugvorderingen subsidies binnenland geboekt. Gelet op de terugvorderingen van de voorbije jaren en de jaarlijks terugkerende terugvorderingen van onder andere responsabiliseringsbijdrage wordt dit op 900 keuro geraamd.
In de begroting 2026 stond een ontvangst van 356 keuro ingeschreven voor de Europese subsidie in het kader van het project DECIDE. De subsidie bedroeg in totaal 713 keuro. Het project liep van mei 2025 tot en met augustus 2026. De helft van de uitgaven werden geraamd in 2025 en de andere helft in 2026. Dit wordt teruggedraaid in de begroting 2027.

SJ0-9SMCAGD-OI - INITATIEVEN BINNENLANDS BESTUUR MET EEN DIGITAAL COMPONENT

Korte inhoud
Interne stroom artikel voor eventuele ontvangsten binnenlands bestuur met een digitale component.

Kredietevolutie

	Ontvangst
Basis BA 2026	**0**
Andere bijstellingen	0
Nieuw beleid	0
Totaal BO 2027	**0**

Inhoudelijke toelichting
Geen wijzigingen.

SJ0-9SMCAHA-OW - ONDERSTEUNING NAAR DUURZAME EN CREATIEVE STEDEN

Korte inhoud
Op dit artikel worden de eventuele terugvorderingen van de niet aangewende of terug te vorderen subsidies stedenbeleid geboekt. Het kan gaan om te veel ontvangen subsidies of terugvorderingen omdat niet aan alle voorwaarden voldaan is.

Kredietevolutie

	Ontvangst
Basis BA 2026	**11**
Andere bijstellingen	19
Nieuw beleid	0
Totaal BO 2027	**30**

Inhoudelijke toelichting
De ontvangsten worden aangepast op basis van de gemiddelde ontvangsten in de periode 2020-2025.

SJ0-9SMCTGG-OW - BEGROTINGSFONDS VOOR INTERBESTUURLIJKE DIGITALISERING LOKALE OVERHEDEN

Korte inhoud
Dit ontvangstenartikel is bestemd voor de ontvangsten van betalingen voor geleverde diensten (met inbegrip van de ondersteuningsinitiatieven i.k.v. digitale veiligheid), eventuele inschrijvingsgelden, subsidies van externe overheden, middelen via sponsoring, schenkingen en legaten, terugvorderingen en schadevergoedingen/betalingen afkomstig uit dadingen. Dit artikel spijst uitgavenartikel SJ0-1SMC4GG-WT.

Kredietevolutie

	Ontvangst
Basis BA 2026	**0**
Andere bijstellingen	80
Nieuw beleid	0
Totaal BO 2027	**80**

Inhoudelijke toelichting
In 2027 wordt voorlopig 80 keuro ontvangsten geraamd i.k.v. interbestuurlijke digitalisering.

SJ0-9SMXAGF-OI - LOKAAL BOUWSHIFTFONDS

Korte inhoud
Op dit ontvangstenartikel wordt de dotatie geboekt vanuit het BRV-fonds. Dit budget wordt vervolgens ingezet voor de compensatie van lokale besturen in het kader van planschadedossiers.

Kredietevolutie

	Ontvangst
Basis BA 2026	**39.900**
Andere bijstellingen	0
Nieuw beleid	0
Totaal BO 2027	**39.900**

Inhoudelijke toelichting
Geen wijzigingen.

Budgettair kader DAB's en rechtspersonen